

Sporočilo za javnost Luxembourg, 11. novembra 2020

Unija kapitalnih trgov: počasen napredek

Prosti pretok kapitala je ključni dolgoleten cilj Evropske unije. Je eden od stebrov enotnega trga poleg prostega pretoka ljudi, blaga in storitev. Glede na ugotovitve, predstavljene v današnjem poročilu Evropskega računškega sodišča (Sodišče), se bodo rezultati kljub prizadevanjem Komisije za doseg ambicioznega cilja vzpostavitve unije kapitalnih trgov, pokazali šele v prihodnosti.

Podjetja v EU se za financiranje svojih dejavnosti tradicionalno večinoma zanašajo na banke. Komisija si od leta 2015 prizadeva za dopolnitev bančne unije z unijo kapitalnih trgov, da bi zagotovila alternativne vire financiranja za zagonska podjetja in mala in srednja podjetja (MSP) ter mobilizirala zasebni kapital. Z unijo kapitalnih trgov naj bi se tudi bolj na splošno odstranile čezmejne ovire za naložbe.

„Unija kapitalnih trgov je nedokončan projekt in storiti je treba še veliko,“ je povedal Rimantas Šadžius, član Sodišča, pristojen za poročilo. „Ukrepi Komisije za diverzifikacijo možnosti financiranja MSP in njena prizadevanja za razvoj lokalnih kapitalnih trgov v okviru unije kapitalnih trgov do zdaj niso imeli spodbujevalnega učinka. Po mnenju Sodišča je povečanje vloge delitve tveganja z zasebnim sektorjem, in sicer v okviru kapitalnih trgov, še vedno ambiciozna in nujna prioriteta. To bi privedlo do stabilnejšega finančnega sistema EU, ki bi bil bolj odporen na krize, poleg tega pa bi bil tak sistem ustrežnejši za spodbujanje rasti, zlasti kadar je tradicionalno bančno financiranje težko dostopno ali sploh ni na voljo.“

Revizorji so ugotovili, da je bil sicer dosežen nekolišen napredek, vendar so bila pričakovanja prevelika, poleg tega pa ni realistično, da bi jih bilo mogoče izpolniti z uvedenimi ukrepi, povezanimi z unijo kapitalnih trgov. Zakonodajni akti v zvezi z unijo kapitalnih trgov do zdaj večinoma še niso bili izvedeni ali pa so bili izvedeni šele pred kratkim. Mnogo ključnih ukrepov iz akcijskega načrta Komisije za unijo kapitalnih trgov, ki se še niso začeli izvajati, lahko izvedejo samo države članice, ali pa je za izvedbo potrebna njihova popolna podpora. Mnogi od ukrepov, ki jih je Komisija lahko sprejela v okviru svojih pristojnosti, so bili nezavezujoči, ali pa so bila z njimi obravnavana ozka področja. S temi ukrepi ni bil dosežen znaten napredek pri uresničevanju unije kapitalnih trgov.

Po navedbah revizorjev so bili ukrepi za diverzifikacijo finančnih virov za podjetja prešibki, da bi se lahko zaradi njih začel in se z njimi spodbujal strukturni premik v smeri povečanja tržnega financiranja v EU. Revizorji npr. opozarjajo na to, da se dostop do javnih trgov za MSP do zdaj ni bistveno izboljšal ali pocenil. Poleg tega menijo, da bi Komisija lahko storila več za spodbujanje finančne pismenosti MSP in potencialnih vlagateljev. Zakonodaja o listinjenju – ki bi lahko delovala kot posredni finančni instrument

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila posebnega poročila, ki ga je sprejelo Evropsko računsko sodišče. Celotno poročilo je na voljo na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

za MSP – je sicer pozitivna sprememba, vendar še ni imela pričakovanega učinka olajšanja financiranja niti se z njo bankam ni pomagalo povečati njihove posojilne zmogljivosti.

Med državami članicami obstajajo jasne geografske razlike glede kapitalizacije, likvidnosti in razvitosti njihovih lokalnih kapitalskih trgov. Države članice na zahodu in severu imajo pogosto razvite kapitalske trge in samospodbujevalna kapitalska vozlišča, medtem ko države članice na vzhodu in jugu zaostajajo. Revizorji so ugotovili, da Komisija ni razvila celovite in jasne strategije EU za odpravo teh razlik. Ugotovili so, da je Komisija uporabila svojo usklajevalno vlogo v procesu evropskega semestra za spodbujanje razvoja in povezovanja lokalnih kapitalskih trgov ter da je nekaterim državam članicam zagotovila podporo. Vendar izvedbe relevantnih strukturnih reform ni priporočila vsem državam članicam z manj razvitimi kapitalskimi trgi.

Revizorji so opazili tudi, da akcijski načrt za unijo kapitalskih trgov ni privedel do velikih dosežkov pri odpravljanju glavnih ovir, ki ovirajo čezmejne kapitalske tokove. Te ovire so pogosto posledica nacionalnih zakonodaj, npr. na področju insolventnosti in davčnega odtegljaja, ali slabe finančne izobrazbe. Napredek pri odpravljanju ovir je bil omejen, delno zaradi pomanjkanja podpore držav članic.

Druga zadeva v zvezi z akcijskim načrtom za unijo kapitalskih trgov je, da cilji niso bili jasno opredeljeni. Prioritete so bile določene šele pozno v procesu. Če so bili specifični cilji določeni, večkrat niso bili merljivi. Revizorji so ugotovili tudi, da se napredek ni redno in konsistentno spremljal. Priporočili so, naj Komisija znatno okrepi okvir spremljanja.

Dali so tudi več drugih priporočil Komisiji za izboljšanje uspešnosti projekta unije kapitalskih trgov, in sicer med drugim izvajanje dobro ciljno usmerjenih ukrepov za dodatno olajšanje dostopa MSP do kapitalskih trgov ter ukrepe za obravnavo razdrobljenosti trgov in ključnih čezmejnih ovir za naložbe. Poleg tega revizorji pozivajo Svet, naj preuči, kako bi lahko nadalje ukrepal na podlagi predloga Komisije za obravnavo nesimetrične davčne obravnave lastniškega in dolžniškega kapitala, ki škoduje razvoju unije kapitalskih trgov.

Ozadje

Revizijsko delo je bilo dokončano pred izbruhom COVID-19, zato se v tem poročilu ne upoštevajo razvoj dogodkov in spremembe politike, ki so posledica pandemije.

Sodišče je objavilo tudi poročila o sorodnih zadevah, in sicer o [evropskem semestru](#), [svetovalnem vozlišču EU za naložbe](#), [inovacijah v MSP](#) in [intervencijah EU za tvegani kapital](#).

Kontaktna oseba za medije: Claudia Spiti – E: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553547